

מסורת הש"ס

(א) [עיין פ"ר רש"י חגיגה יג:
וביזמא ג: ובמילה כה.],
(ב) ע"ז ג: ד; ג) ז"ק כ:
ע"ש, (ד) שבת ו: [לעיל כ:],
(ה) [שם], (ו) לעיל ו: ולקמן
קא, (ז) שבת ו: קח. לעיל ו:
יב: לקמן נט: ודף לה,
(ח) [ע"י ויקר' רפ"ט],
(ט) [דף ג:], (י) שייך לע"ב,

תורה אור השלם

1. ומשלם לשנאו אל
פניו להאבדו לא יאחר
לשנאו אל פניו ישלם
ל: דברים ז יא
2. ושמרת את המצוה
ואת החקים ואת
המשפטים אשר אנכי
מצוך היום לעשותם:
דברים ז יא
3. ויעבר יי על פניו
ויקרא יי אל רחום
ותנון ארך אפים ורחב
חסד ואמת: שמות לד ו

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קורמי
 יקמות לשנא אחרינא
 קוראמינן גמי ולא
 (ב) ד"ה האה אריב אלו
 שמי אמות היקף כ"ל
 ומינא היכר נחמק:
 (ג) תוס' ד"ה או דילמא
 וכו' לא שרי להרחיק
 אלא כדי להשג: (ד) ר"ה
 עור וזנב בו שני עמוד
 גבוה ו' ורחב ד' ונמשכו
 הוי מיעוט והבא נמי
 האי: (ו) ד"ה ואל אמר
 וכו' נ"ב יתר. ונ"ב דף ו'
 ע"ג דב"ה וכו' תימא:

גליון הש"ס

גמ' ובל ידירה שתשמשה
לאויר. לעיל דף טו ע"א
ועי' גרכות דף כה ע"ב
וברצניו יונה: תוס' ד"ה
והאר"י ב"י. דאתנייה
צריך למעט מודה הוא
דמן התורה מהני. ע"ל דף
ו ע"א מד"ה רב אמר:

מוסף רע"י

כִּבְיֹוֹל וְזֹמֶר בְּהִקְדָּם
כָּל־שָׁנָה שִׁכּוֹל לִשְׁלֹמֹה
נָתַן (וְהִנֵּה) לְךָ וְעִמָּךְ
יִשְׂחָר וְחִזְיָנָה (ג). הַיּוֹם
לַעֲשׂוֹתָם. עֲשׂוּם אֵל
לֵאמֹר לְבַחֲךָ עֲשׂוֹתָם.
לִשְׁכֹּחַ עֲשׂוּם לְשׁוֹמֵן
לְעֵצֶיךָ (ע"ר ג). לֵאמֹר
לְעֵצֶיךָ (שם) ע"ר. לְמַדּוֹר
לְקִבְלָם שְׂכָרָם. לְעֵשֶׂה
לְבָרִים (דברים י). אֵלֶּיךָ
אֶף מִבְּעֵי יִהְיֶה. אֶף אֶף
מִשְׁעֵה מִחֶלֶךְ רִוּוֹ
וּמִתְּחֵלָה מִלִּפְנֵי
אִפְסֵי שְׁמֵנִי עֵי רִשׁוֹס.
אֶחָד עַל טוֹבָה וְזֹמֶה
(ד"ר) אֶךְ
אֶפְסֵי לְדִקְדְּקוֹם. מִלִּשְׁלֹם
שָׁנָה טוֹב לִלְמֹד אֶךְ
אֶפְסֵי לְרִשְׁעִים. מִלִּפְנֵי
מִדָּה לִלְמֹד (שם). וְכֵן
רִבִּי רַבִּי לֵאמֹר אֶךְ
אֶחָד אֶסְרֵה. לֵאמֹר
דִּינָה אֵל עַל כְּמוֹ אֵל
דָּר שֶׁ עֲשִׂי (שם). אֵם
הִיָּה דָרֵךְ רַבִּי
מִפְתָּחֶךָ שֶׁן עַל כֵּן
אֵלֶּךְ עַל הַפֶּסֶן (ע"ר ג).
לִמְקֹלָה לְדִקְדְּרִין. לִמְקֹלָה
לְרִשְׁמֵי רִשְׁמֵי וּמִגְּלִילֵי

שמשכים ומעריב שחורות לשון שחרית. כעורב לשון ערבית: עורב אכורי על בניו כדמיו (הגלים קמ) לבני עורב אשר יקראו והקצ"ה מזמן להן יתושים ונכנמן למוך פיהם^א: קורמי. ירקות. לישנא אחרינא^ב גמי לח כי עקרת ההוא רכיבא דליה דית וטמי ליה ועבדי ריפתא^ג צלף"ך מזכיר מלאכה: אל שמשכים ומעריב על פניו. של הקצ"ה ודומה לו כדמיו לפניו: ולא למחר לעשותם. שלאחר מיתה לעמיד לבוא אם בא לקיים מצות אינו מועיל דמי שטרח בערב שבת יאכל בשבת כדאמר במס' ע"א^ד: אפים. משמע פנים בין שחוקות בין ועומות אפים שחוקות מאריך ומאחר לדקדוק לעמוד לבא ואפים ועומות מאריך לרשעים ומאחר פורענותם לעוה"ב: צור ופסין. רוחב הצור עם חלל היקף הפסין הרחוקין שמי אמות: או ידמא צור. לחודה שרי צבית סאתים לצד הרחקה צ' אמות: ארס נותן עיניו בצורה. ואם בא ללמוד מכלל היתר למקום אחר מן הצור הוא למד והרי אינו אלא בית סאתים הלכך אע"פ שחוקף

יומר על קן לא אחי למישרי קרפף
 יותר מבית סאתים דעלמא שלא
 הוקף לדירה: וא דילמא במחיצתו אדם
 נטון עיניו. ואם צא ללמוד מכאן
 היכר למקום אחר מן המחיצה ילמוד
 הלכך אחי למישרי בעלמא יותר
 מבית סאתים אי שרית הכא: לא
 אמרו להרחיק. ההיקף לצד בית
 סאתים של רומח הצור אלף שמי
 אמות: אריך וקטין. ק' על ג' כ'
 דהו סאתים כחצר המשכן לר' יהודה
 אע"פ שאינו מרובע מותר ופלגד
 שלא יהא ציץ ארכו ורחבו יותר מבית
 סאתים ולר"ש צעינן מרובע כדאמר
 בהדיא בית סאתים על בית סאתים
 דהוי שבעים אמה ושיריים על שבעים
 אמה ושיריים כדאמר בהאי פירקין
 (ד. כג.). קטין קצר צרצבו: כל
 אורי. אף על פי שאינו מקורה אס
 תשמישו לריות אדם לכנסיה וליציאה
 תמיד: וכל דירה. שהיא מכוסה
 בגג והיא עשויה לשמירת אורי שחולה
 לה: מתני': גמ' הייבין עליה.
 אלמא אמו רבים ומצטלי מחיצה:
 הכא אינא שס ד' מחיצות. שיש שמי
 אמות (א) היכר היקף דופן לכל רוח:
 סולמא דלור. סלע הר גבוה קצב
 לעלות

דיר וסחר מוקצה וחצר אפילו בית חמשת כורים
 מותר * וכל דירה שתשמישה לאויר כגון בב
 סאתים מותר יתר מבית סאתים אסור: **מתני'**
 היה דרך רשות הרבים מפסקתן יסלקנה לצדדין ו
 צריך: **גמ'** * רבי יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרווייהו
 מחיצות כאן וסבירא ליה * והאמר רבה בר בר חנה
 אילמלא דלתותיה ננעלות בלילה חייבין עליה חמשה
 כאן ולא ס"ל ורמי דר' יהודה אדר' יהודה ורמי דרבנן
 כן א"ר יהודה מי שהיו לו שני בתים משני צידי רשו
 מכאן ולחי מכאן או קורה מכאן וקורה מכאן ונוש
 לו אין מערבין רשות הרבים בכך קשיא דר' יהודה
 דרבנן אדרבנן דר' יהודה אדרבי יהודה לא קשיא התם
 מעלייתא דרבנן אדרבנן [גמ'] לא קשיא הכא איכא שם א
 א"ר יוחנן ארץ ישראל אין חייבין עליה משום רה"ר יתיב

[illegible]

עושיין פסין פרק שני עירובין

אָרץ אַפִּים צידיקים ודרשנים. אַפִּים שזכות מאריך לנדיקים עד לעמיד חזמות לרעים ומאחר פורענות עד לעולם הבא וגם זה לטובת שיש להם חסות לחזור בתשובה כדמשתק בחלק (פסאדני ד' קיט). דהוי נמי לטובת ש' חס' זיג' נ: ד"ה ארץ:

אין דלמא בור בלא פסין קאמר.

פירוש ופסין לא יהו מרוחקין
מן הצור אללא כדי ראשה ורובה של
פרה אכל אין לפרש דפסין נמי אי
זעי מרחיק עד צית סאמין
במחלמי' צמקון אין הכי מאי
צנייהוין צין לר'ש צין לר' יהודה ולפי
זה טובא איכא צנייהו דר' שמעון ור'
שני (א) אללא להרחיק כדי ראשה ורובה
של פרה ור' יהודה מתיר עד צית
סאמין אללא ודאי גס ר' יהודה לא
שרי להרחיק אללא כדי ראשה ורובה
של פרה אע"ג דלדס נותן עיניו צצורו
ולא צמחיהו אין להסיר יומר:
בו"ר ופסין קאמר. והא דאמר
צפרקין (ד' ה.) קרפף יומר
מצית סאמין וצנה (י') עמוד גבוה י'
ורחצ ד' מיעטו וי"ל האי צור למה
לא היו מיעטו וי"ל דלדס צמחיהו
טובות אכל צפסין לא התירו צין
הכל אללא צית סאמין:

והא א"ר יוחנן ירושלים אלמלא דלתותיה. ואם תאמר שאני ירושלים דהוה רחבה שש עשרה אמות ופסין ליכא אללא י"ג ושלש וי"ל הואיל והיה לירושלים צורת הפתח דחשיב כמחיצה כדאמר ב"ק (ד' יג.) ואם יש לו צורת הפתח א"ל למעט לא היה לרבים דקעי לצטל המחיצה ואפילו לרז * דלתנייה צריך למעט מודה הוא דמן המורה מהני מדע דהא פולא ממרת כנכלא אפילו יותר מעשר ולפי פירוש אחר דפירשמי (ד' יג.) גבי יתר (ט) על כן ניחא:

צעה וחצור אפילו בית
ישרת כורים שמותר
לפסין ר"ש בן אלעזר
אבית סאתים מותר
לא כדי ראשה ורובה
ר"ש בן אלעזר בור
הודה בור ופסין קאמר
בלא פסין קאמר אי
אלעזר איכא בינייהו
מר רבי שמעון בן
תשמישו לדירה כגון
ובית עשרת כורים
נגין שבשדות בית
ר' יהודה אומר אם
כמים אומרים אינו
אין הודיעך כוחן של
א"ר יוחנן ירושלים

דרבנן אדרבנן נמי לא קשיא.
הוה מלי לשנויי דרבנן
לא פליגי אדרבי יהודה אלא מדרבנן
אכל מדאורייתא מודו ליה:
אלימא

אדרבי יהודה קשיא
איכא שתי מחיצות מעלייתא הכא ליכא שתי מחיצות
כע מחיצות התם ליכא שם ד' מחיצות א"ר יצחק בר יוסף
ב דימי וקאמר ליה להא שמעתא א"ל אבי לרב דימי מ"ט
אלימא

ערא. מוקצה, תקנה גבוהה או כשהוא מוקצה מן הדיוק ודון כרביעותו, והללו שני ריתן ויתן
לעיר אחרת תמורה בדיו או בשדה, ואשרנו גזירה הלוי וסוהר אטו הילוך בדקעה. קרפיו
אין קראת מלוטס לש (דצד). **וכל שתמשיה לאור**. כגון בורגנים (אסחים מורח), תיב
אמני' (דורי) אומר אם היה דור הרבים מספקים יסלקנה לעצדו, והבסיס אומרי אם יצ
תוריהו מן הדיקין יצ לש מציטא, שאש' מספקין לו תוריהו וסוהר אטו הילוך מן שותה
(א' שותה בליל) אקשני' ויתן אמר נא וסבידא ליה, ותאמר רבב רב בן דתה אמר וי' (דורי
נעול) בליל הייבין לעיר משור שותה הרבים, והנה ירשלה עיר מוקפת חומה אשר
שלחתיה נעולות בלילה ואת מספק בן משוך כן עיר שותה חזיר, אבל איילו לזי או דלת
האונת דור הרבים שותה הרבים אין ותורת שותה הרבים, בן המוציאותיה אין מעליתא. אל
הטענות מתלפת. אמר וי' ויתן אף ישראל אין חייבין לעיר משור שותה הרבים. אמר

עין משפט
נר מצוה

ב א מ״ פט״ו מהל' שבת
הל' ד [א] (ה) [ופי״ד]
הל' א] סמג לאוין סה טור
ש״ע א״ח ס״ שנה סעף
א:
בא ב מ״ פי״ו מהל'
שבת הלכה לג:

רב ניסים גאון

רַבָּא אָמַר בְּמֵי שְׁמַתְאֲדוּ
עַל בְּנֵי כְּעוּרָא. וְעִיבָּי
דִּילֵיהּ מִיָּהָא דְכַתְּבִי וְלִבִּי
עוּרָב אֲשֶׁר יִקְרָא. וְזוּ
הַדְּבָר דִּידֵּהּ הוּא יֵי הַעוּרָב
יִשׁוּשׁ אֲתָא אֶפְרַחְזִי כָל
זְמָן. שְׁעִירֵין לֵהּ הַעוּלָא
וְלֵאחֶר שְׁתַּלְּעָא עֵלְיוֹן
אַבְרָה וְהֵן מִשְׁחִירֵין
חֲזוּ אֵלְיוּן. וְכַתְּבִי גַּם
יֵיכֵן לְעוּרָב צִידוֹ.
וּבְכַתְּבוֹתָא בִּפְרָק נִיעָה
שְׁתַּתְּפַתָּהּ הֶקְשׁ וְעוּרָבָא
בְּעֵי נִיעָה, וְהַתְּכִיב לִבִּי
עוּרָב אֲשֶׁר יִקְרָא. לֹא
קָשָׁא אֲבָּא בְּחִיזְיָא וְהָא
בְּאֻרְמִי.

רבינו חננאל

[illegible]